

Styret i Osloregionen 25. september 2026

Sak nr. 31/26

Saksansvarlig: Målfrid Baik, sekretariatet for Osloregionen

**Sak 31/26 – OSLOREGIONENS POSISJON OG FORVENTNINGER TIL
STATSBUDSJETTET 2027**

Forslag til vedtak:

1. Styret slutter seg til de foreslåtte politiske posisjonene og den videre oppfølgingen av statsbudsjettet for 2027
2. Osloregionen skal søke om deltakelse i følgende komitéhøringer om Statsbudsjettet 2027:
 - Energi- og miljøkomiteen, 16. og 20. oktober
Osloregionens blir delegasjon:
 - Kommunal- og forvaltningskomiteen, 16. og 20. oktober
Osloregionens blir delegasjon:
 - Samferdselskomiteen, 19. og 23. oktober
Osloregionens blir delegasjon:
3. Styret gir styreleder og nestleder fullmakt til å foreta nødvendige tilpasninger av Osloregionens innspill til Statsbudsjettet 2027 innenfor rammene av de vedtatte posisjonene

SAKSFREMSTILLING

Denne saken er todelt. For det første skal styret ta stilling til hvilke politiske posisjoner og forventninger Osloregionen skal fremme overfor regjeringen og Stortinget i arbeidet med Statsbudsjettet 2027. For det andre skal styret ta stilling til hvordan det politiske påvirkningsarbeidet skal gjennomføres fram mot regjeringens framleggelse av statsbudsjettet den 7. oktober og i den videre behandlingen i Stortinget.

Den 14. september vedtok interessepolitisk utvalg i sak 24/26 hvilke politikkområder og temaer som bør prioriteres i arbeidet med å fremme Osloregionens posisjoner og forventninger til statsbudsjettet 2027:

«Osloregionens posisjon til Statsbudsjettet 2027 bør baseres på de tre prioriterte politiske sakene: jernbane, Oslofjorden og energi.

Samtidig bør styrking av kommuneøkonomien vektlegges.»

1. Bakgrunn

Styret vedtok den 13. mai 2026 handlingsplan for samarbeid om politisk påvirkning i Osloregionen, der det fremkommer hvordan spissede prioriterte politiske saker skal få større gjennomslag gjennom samarbeid og koordinert innsats. Av de prioriterte tiltakene er statsbudsjettet, derfor ble [Osloregionens årshjul](#) for arbeid med Statsbudsjett vedtatt på samme styremøte. Det fungerer som et strategisk styringsverktøy for styret, og er en overordnet ramme for sekretariatets påvirkningsarbeid gjennom året. Et tydelig årshjul gir bedre forutsigbarhet, tydeligere rolleforståelse og sterkere samlet innsats over tid og legger til rette for at Osloregionen kan opptre mer samlet og strategisk i statsbudsjettarbeidet.

1.1 Posisjoner og forventninger til Statsbudsjettet 2027

Interessepolitisk utvalg anbefaler styret tydelige posisjoner til statsbudsjettet innen de politiske prioriterte sakene jernbane, Oslofjorden og energi. I tillegg vil det være viktig å fremme krav til tiltak som styrker kommuneøkonomien.

Saksunderlaget til styrebehandlingen vil er basert på Osloregionens tidligere politiske innspill:

- Statsbudsjett 2026 - Osloregionen IPR mener
- Innspill til revidert nasjonalbudsjett 2026
- Høringsnotat til Stortingsmelding 14 (2023-2024) NTP 2025-2036 ifm høring i Stortinget 11.-12. april 2024
- De politiske håndnotene (vedtatt 2025):
 - Osloregionen mener: Kraft og energi
 - Osloregionen mener: Jernbane
 - Osloregionen mener: Oslofjorden

1.2 Politisk påvirkningsarbeid

Regjeringens forslag til statsbudsjett for 2027 legges frem for Stortinget onsdag 7. oktober 2026.

Med bakgrunn i interessepolitisk utvalgs prioriteringer av jernbane, energi, Oslofjorden og kommuneøkonomi, vurderes følgende komitéhøringer som særlig relevante for Osloregionens påvirkningsarbeid knyttet til statsbudsjettet:

- Energi- og miljøkomiteen, 16. og 20. oktober
- Kommunal- og forvaltningskomiteen, 16. og 20. oktober
- Samferdselskomiteen (nytt navn fra 1. oktober), 19. og 23. oktober

Høstens prosess opp mot statsbudsjettet vil i henhold til Osloregionen årshjul for statsbudsjett være:

Periode	Budsjettprosess	Mål for perioden	Hovedtiltak	Primære målgrupper	Hovedansvar	Politisk behandling i styret i Osloregionen
September	Statsbudsjett: sluttposisjonering	Klar politisk forventning før fremleggelse	Styrebehandle posisjon. Møter med regjeringspartienes stortingsgrupper.	Regjeringspartier, stortingsgrupper	Styret	Styresak (september): Endelig politisk posisjonering og forventninger til statsbudsjettet. Mandat for kommunikasjon, utspill og møter mot regjeringspartier.
Oktober	Statsbudsjettet legges frem	Koordinert respons	Analyse av budsjettet. Samordnede reaksjoner. Dialog med komiteer og mulig medieutspill.	Stortinget, media	Sekretariatet, styret	
Nov–des	Statsbudsjett: Stortingets behandling	Oppnå endringer/påplussinger	Høringsinnspill. Møter med partier/representanter. Konkrete budsjettforslag.	Stortingskomiteer, partigrupper	Styret, sekretariatet	Styresak (november): Politisk vurdering av statsbudsjettet og vedtak om prioriterte påplussinger og påvirkning under Stortingets behandling.

2. Vurdering og anbefaling

2.1 Posisjoner og forventninger til Statsbudsjettet 2027

Basert på tidligere politiske vedtak om jernbane, Oslofjorden og energi samt kommuneøkonomi har Osloregionen et godt grunnlag for å komme med klare og tydelige forventninger til statsbudsjettet 2027. Det tas utgangspunkt i de politiske håndnotatene for de tre politiske prioriterte sakene og om Rikstunellen. I tillegg vil tidligere politiske innspill til NTP 2025-2036 om jernbane samt høringsuttalelser tilknyttet regjeringens handlingsplan for Oslofjorden legges til grunn. Sekretariatet legger også til grunn tidligere års statsbudsjettinnspill fra Osloregionen.

2.2 Politisk påvirkningsarbeid

Før statsbudsjettet legges fram for Stortinget 7. oktober, foreslår sekretariatet at Osloregionen sender brev til stortingsbenkene på Østlandet med forespørsel om møter i perioden uke 42 til 47. I brevene presenteres samtidig Osloregionens vedtatte posisjoner og forventninger til Statsbudsjettet 2027, som grunnlag for dialogen med stortingsrepresentantene i den videre budsjettbehandlingen. Av hensyn til kapasitet og tid vurderer sekretariatet at det i fasen før budsjettfremleggelsen er mest hensiktsmessig å prioritere kontakt med stortingsbenkene på Østlandet på denne måten. Osloregionens innspill til statsbudsjettet vil også bli lagt til grunn for møtene.

Etter at statsbudsjettet er lagt fram, vil Osloregionen søke om å få delta på komitehøringer, og vil sende høringssvar skriftlig og til relevante stortingskomiteer, Statsministerens kontor og partiene på Stortinget. For de nevnte stortingshøringene anbefaler sekretariatet at styret på dette møtet avklarer Osloregionens politiske representasjon og deltakelse.

Når det gjelder synliggjøring av Osloregionens budskap, vurderer sekretariatet at Rikstunellen og Oslofjorden er de sakene som har størst mulighet for å oppnå oppmerksomhet og gjennomslag i media. Sekretariatet vil derfor vurdere aktuelle medieutspill i samarbeid med andre aktører som deler Osloregionens interesser i disse sakene.

For å sikre samarbeid og koordinert innsats forutsettes det at delregionene er involvert i påvirkningsarbeidet.

Det er planlagt møte i interessepolitisk utvalg 16. oktober for å følge opp arbeidet med statsbudsjettet. Sekretariatet vurderer imidlertid at tidspunktet er for sent mot frister knyttet til stortingskomiteenes behandling av budsjettet. For å sikre nødvendig fleksibilitet anbefaler sekretariatet derfor at styret delegerer fullmakt til styreleder og nestleder til å foreta eventuelle tilpasninger av Osloregionens innspill innenfor rammene av vedtatte posisjoner.

3. Forslag til politisk posisjon og oppfølging av statsbudsjettet 2027

Med bakgrunn i overstående foreslås følgende som politisk posisjon og oppfølging av statsbudsjettet 2027:

1. Osloregionen IPR forventer at Statsbudsjettet 2027 følger opp vedtatt Nasjonal transportplan (NTP) ved å prioritere investeringer som styrker jernbanens kapasitet og regularitet og fremmer konkurransekraft, beredskap og sikkerhet.
Osloregionen IPR mener at:
 - Ambisjonen i gjeldende NTP om å ferdigstille Rikstunnel i første del av 2040-tallet må opprettholdes, derfor må ny Rikstunnel prioriteres. Det må det også gjøres vurderinger av hvordan de ulike fasene i prosjektet kan gjennomføres raskere enn tidslinjen i Jernbanedirektoratets utredning, presentert i april 2026.
 - Samtidig som igangsetting av planlegging av ny Rikstunnel, må det være fremdrift på andre jernbaneprosjekter på Østlandet i tråd med vedtatt NTP.
 - Jernbanen på Østlandet må planlegges, bygges og driftes mer helhetlig, med fokus på best mulig effekt for de reisende. Herunder må midler til vedlikehold for jernbanen økes for bedre driftssikkerhet og det må investeres i mer togmateriell for å sikre et godt tilbud til de reisende med større kapasitet, færre forsinkelser og kanselleringer.
2. Osloregionen IPR forventer at Statsbudsjettet 2027 gir kommunene økonomiske virkemidler som gjør det mulig å gjennomføre nødvendige tiltak for å gjenopprette en frisk Oslofjord.
Osloregionen IPR mener at:
 - Staten må ta et helhetlig, sektorovergripende ansvar og bidra til felles løft for Oslofjorden og for bedre vannkvalitet i vann og vassdrag i hele nedbørsfeltet. Vi ber om at det etableres et «Oslofjord-program», med finansiering og organisering etter modell fra Mjøsaksjonen som inkluderer offentlig sektor (stat/fylke/kommune), privat/næringsliv og frivilligheten.
 - Det er behov for økte statlige midler til utredning og etablering av regionale renseanlegg som imøtekommer dagens og fremtidens krav til rensing
 - Virkemiddelapparatet må styrkes for å stimulere til innovasjon, teknologi- og næringsutvikling som bidrar til renere hav og vann
 - Merverdiavgiften for avløpstjenester må ytterligere redusere til 0%
3. Osloregionen IPR forventer at Statsbudsjettet 2027 bidrar til å sikre tilgang på kraft og nettkapasitet som gjør det mulig å realisere næringsutvikling og grønn omstilling i hovedstadsregionen
Osloregionen IPR mener at:

- Oppfølging av regjeringens foreslåtte tiltakspakke for raskere utbygging av kraft og strømnnett må prioriteres.
 - Det skal utarbeides finansieringsløsninger som avhjelper kostnadene for sluttbruker ved utbedring og utbygging av strømnettet
 - Lovverket må tilpasses fleksible løsninger for kraftdeling i begrensede områder, som industriklynger og næringsparker, slik at energi kan utnyttes mer effektivt.
 - Rammebetingelser og virkemidler til fjernvarme må styrkes for å redusere effektbelastningen, som vil styrke forsyningssikkerheten og utnytter lokale energiressurser som avfall, overskuddsvarme og bioenergi
4. Osloregionen IPR forventer at Statsbudsjettet 2027 styrker kommuneøkonomien slik at kommunene kan opprettholde gode tjenester, gjennomføre nødvendige investeringer og møte omstillingsbehov, nå og i fremtiden.
- Osloregionen IPR mener at:
- Rammetilskuddet til kommunene må økes betydelig for å sikre langsiktig satsning på omstilling, investering og utvikling av attraktive og bærekraftige lokalsamfunn.
 - Prinsippet om kommunalt selvstyre styrkes, og statlig detaljstyring og øremerking må reduseres.
5. Osloregionens vedtatte posisjoner og forventninger til Statsbudsjettet 2027 oversendes stortingsbenkene på Østlandet før regjeringens framleggelse av statsbudsjettet, sammen med forespørsel om møter i perioden uke 42 til 47.

Sekretariatet i Osloregionen skal, i samarbeid med delregionkoordinatorne, legge til rette for møter med stortingsbenkene på Østlandet og sikre at de berørte delregionene er politisk representert i møtene.

6. Etter framleggelsen av Statsbudsjettet 2027 oversendes Osloregionens innspill til relevante stortingskomiteer, Statsministerens kontor og partiene på Stortinget.
7. Sekretariatet bes, i samarbeid med delregionkoordinatorne og andre relevante aktører, prioritere kommunikasjon og mediearbeid knyttet til Osloregionens forventninger om realisering av Rikstunnelen og styrket statlig innsats for Oslofjorden.